MAH/MUL/03051/2012
ISSN-2319 9318
Peer Reviewed International Refereed Research Journal

VIDYAWARTA®

SPECIAL ISSUE January 2019

"Education through Self help is our motto" – Karmaveer

Rayat Shikshan Sanstha's

R. B. NARAYANRAO BORAWAKE COLLEGE

Shrirampur, Dist. Ahmednagar (M.S.)

(Re-accredited by NAAC with "A" Grade and ISO: (9001-2015 Certified)

and

Savitribai Phule Pune University, Pune

Sponsored

TWO DAY NATIONAL LEVEL SEMINAR

ON

"India's Goods and Services Tax: Emerging Issues and Challenges"

11th and 12th January-2019.

Organized by

DEPARTMENT OF ECONOMICS

Post Graduate Teaching and Research Centre.

R. B. NARAYANRAO BORAWAKE COLLEGE,

Shrirampur, Dist. Ahmednagar (M.S.)

Scanned with CamScanner

14) GST- Tax Planning
Dr. Jawale S.R. ||68

15) Dual Model of GST
Dhokchaule Pooja Amar, Nitin Nivrutti Jadhav ||71

16) Goods and Services Tax in India
Dr. Suhas Avhad, Dr. Balasaheb Wakchaure ||73

17) Goods and Services Tax (GST): It's Impact on Indian Economy
S. S. Rajmanya ||76

18) GST in India
Dr. Suhas Avhad, Mr. Walunj Ganesh ||81

19) GST A Boon or Bane for a Common Citizen
Prof. Dr. Tupe B. G., Zaware Swapnil Sudhakar ||83

20) Impact of GST
Dr. D. D. Gavhane ||85

21) Importance of GST in India
Dr. Ganesh Jaitmal ||87

22) Impact of Goods and Services Tax (GST) on Supply Chain
Dr. S. G. Vaidya ||90

23) जीएसटीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम
प्रा.डॉ. सीमा चव्हाण, प्राचार्य डॉ. वसुधा पुरोहित ||94

24) वस्तू व सेवा कराचा कृषी क्षेत्रावर झालेला परिणाम – एक अभ्यास
प्रा.डॉ. एन. सी. पवार ||97

25) भारतीय वस्तू व सेवाकर प्रणाली : एक दृष्टीक्षेप
डॉ. सुरेखा भिंगारदिवे ||100

26) अर्थव्यवस्थेतील वस्तू व सेवा कराचे फायदे तोटे
चेतना जाधव लगड ||102

27) जीएसटी व भारतीय अर्थव्यवस्था
Mr. Uddhav Manohar Ghodake, Prin. Dr. Sambhaji Shinde ||103

http://www.vidyawarta.blogspot.com / https://sites.google.com/site/vidyawartajournal

MAHATMA PHULE MAHAVIDYALAYA PIMPRI, PUNE-17

Scanned with CamScanner

प्रा.उध्दव घोडके,
प्राध्यापक,
महात्मा फुले कॉलेज, प्रिपरी,
पुणे.

जीएसटी व भारतीय अर्थव्यवस्था

प्रस्तावना :

"एक देश, एक कर" म्हणजेच वस्तू व सेवा कर होय. संपूर्ण देशात अप्रत्यक्ष कराचे एकसमान कर दर, एक समान पध्दत राहील. या कर प्रणालीत केंद्र आणि राज्याचा 17 कर कर विलीन होणार असल्याने एकच करप्रणालीतून कर भरावा लागेल. वस्तू आणि सेवा करात केंद्राचे आणि राज्याचे एकूण 17 कर विलीन होतील. त्यात केंद्रीय उत्पादन शुल्क, अतिरिक्त उत्पादन शुल्क, अतिरिक्त सीमा शुल्क, विशेष अतिरिक्त शुल्क, वस्तू आणि सेवांच्या पुरवठयाशी संबंधित असलेला केंद्रीय अधिभार आणि उपकर हे केंद्रिय कर तर राज्याचा मुल्यवर्धित कर, केंद्रिय विक्रीकर, ऐशआराम कर, प्रवेश कर, करमणूक कर आणि मनोरंजन कर, जाहीरातीवरील कर, खरेदीकर, विकास कर, जुगारावरील कर वस्तू आणि सेवांच्या पुरवठयाशी संबंधित असलेला कर आणि उपकर यांचा समावेश होतो.

वस्तू आणि सेवा करात केंद्राचे आणि राज्याचे एकूण 17 कर विलीन होतील. त्यात केंद्रीय उत्पादन शुल्क, अतिरिक्त उत्पादन शुल्क, अतिरिक्त सीमा शुल्क, विशेष अतिरिक्त शुल्क, वस्तू आणि सेवांच्या पुरवठयाशी संबंधित असलेला केंद्रीय अधिभार आणि उपकर हे केंद्रिय कर तर राज्याचा मुल्यवर्धित कर, केंद्रिय विक्रीकर, ऐशआराम कर, प्रवेश कर, करमणूक कर आणि मनोरंजन कर, जाहीरातीवरील कर, खरेदीकर, विकास कर , जुगारावरील कर वस्तू आणि सेवांच्या पुरवठयाशी संबंधित असलेला कर आणि उपकर यांचा समावेश होतो. जीएसटी लागू होण्यापूर्वी केंद्रीय व राज्य पातळीवर राज्यशासनाच्या अखत्यारीत वाहन, इंधन, करमणूक, विक्री, अवकारी कर होते. याशिवाय स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे कर वेगळे होते. असे एकूण 17 कर आणि 26 उपकर अस्तित्वात होते. अशी ही कर भरण्याची पध्दत अत्यंत क्लिष्ट व गुंतागुंतीची अशी होती. या कर प्रकियेमुळे वस्तू व सेवांच्या किंमतीमध्ये वाढ व त्यामुळे होणारी भाववाढ हा कर व्यवस्थेचाच परिणाम होता. या सर्व करांमधून सुटका होण्याच्या उददेशानेच "एक देश, एक कर' म्हणजेच जीएसटी ही कर प्रणाली लागू करण्यात आली. ही कर प्रणाली अतिशय परिणामकारक आणि ग्राहक व उत्पादक या सर्वांना न्याय देणारी ठरेल असा विश्वास अनेक तज्ञांनी व्यक्त केला आहे.